

POSELSTVÍ PAPEŽE JANA PAVLA II. k postní době

Budu s vámi až do konce časů (srov. Mt 28,20)

Bratři a sestry!

1. Slavení postu, času obrácení a usmíření, získává letos mimořádný ráz, neboť se odehrává v roce Velkého jubilea 2000. Postní dobou totiž vrcholí ona cesta obrácení a usmíření, kterou Jubileum, milostivé léto Hospodinovo, předkládá všem věřícím, aby se znovu přimkli ke Kristu a s obnovenou horlivostí hlásali jeho tajemství spásy v novém tisíciletí. Postní doba pomáhá křesťanům proniknout hlouběji do tohoto “tajemného rozhodnutí” (Ef 3,9), vede je ke konfrontaci se slovem živého Boha a žádá od nich, aby se vzdali svého egoismu a přijali tak spásné působení Ducha svatého.

2. Byli jsme mrtví pro svůj hřích (srov. Ef 2,5): tak popisuje svatý Pavel situaci člověka bez Krista. Proto vzal na sebe Syn Boží lidskou přirozenost a vykoupil ji z otroctví hříchu a smrti. Toto otroctví zakouší člověk každý den a jeho hluboké kořeny cítí ve svém vlastním srdci (srov. Mt 7,11). Projevuje se někdy dramatickým a neobvyklým způsobem, jako tomu bylo při velkých tragédiích XX. století, které hluboce poznamenaly život nesčetných společenství a lidí – obětí krutého násilí. Násilné deportace, systematické vyhlazování národů, opovrhování základními lidskými právy; to jsou tragédie, které bohužel dodnes ponižují lidstvo. I v každodenním životě se projevují různé podoby podvodů, nenávisti, pokořování druhých, lží, jichž je člověk obětí i původcem zároveň. Lidstvo je poznamenáno hříchem. Jeho dramatický stav nám připomíná znepokojené zvolání Apoštola národů: “Nikdo není spravedlivý, ani jeden” (Řím 3,10; srov. Ž 13,3).

3. Tváří v tvář temnotě hříchu a neschopnosti člověka se z něj vysvobodit svými silami, září spásné Kristovo dílo v celé své nádheře: “Aby Bůh ukázal svou spásnou spravedlnost, ustanovil ho jako smírnou oběť v jeho krvi, která působí skrze víru” (Řím 3,25). Kristus je Beránek, který na sebe vzal hřích světa (srov. Jan 1,29). Sdílel s námi lidský život “až k smrti, a to k smrti na kříži” (Fil 2,8), aby vykoupil člověka z otroctví zla a navrátil lidstvu jeho původní důstojnost Božích dětí. To je velikonoční tajemství, v němž jsme znovuzrozeni! Zde, jak připomíná velikonoční sekvence, “střetly se v divném souboji život a smrt”. Církevní otcové potvrzují, že v Ježíši Kristu útočí zlý duch na celé lidstvo a ukládá mu o život, avšak lidstvo je ze smrti vysvobozeno díky vítězné moci zmrtvýchvstání. Ve zmrtvýchvstalém Pánu je zlomena moc smrti a člověk má skrze víru možnost vstoupit do společenství s Bohem. Věřícím je působením Ducha svatého, “prvního daru těm, kdo uvěřili” (IV. eucharistická modlitba), dán samotný Boží život. Vykoupení završené na kříži tak obnovuje celý vesmír, uskutečňuje usmíření mezi Bohem a člověkem a mezi lidmi navzájem.

4. Jubileum je čas milosti, v němž jsme vyzýváni, abychom se mimořádným způsobem otevřeli milosrdenství Otce, který se v Synu sklonil k člověku, abychom se otevřeli usmíření, velkému Kristovu daru. Proto se tento rok má stát pro křesťany, ale i pro každého člověka dobré vůle, vzácnou chvílí, v níž můžeme zakoušet obnovující moc Boží lásky, která odpouští a usmiřuje. Bůh nabízí své milosrdenství každému, kdo je chce přijmout, i člověku vzdálenému a pochybujícímu. Současnému člověku, znavenému průměrností a falešnými nadějemi, se tak nabízí možnost vydat se na cestu v plnosti života. Postní doba roku 2000 se v této souvislosti představuje jako doba nejvyšší “příhodná, den spásy” (2 Kor 6,2), příležitost zvláště vhodná k tomu, abychom se “usmířili s Bohem” (2 Kor 5,20). V průběhu Svatého roku poskytuje církev řadu příležitostí k osobnímu a společnému usmíření. Každá diecéze stanovila zvláštní místa, kde věřící mohou v Božím světle poznat svůj hřích a zakusit tak mimořádnou Boží přítomnost a kde se skrze svátost smíření mohou vydat na novou cestu života. Zvláštního významu nabývá pouť do Svaté země a do Říma, výsadních míst setkání s Bohem, jež sehrála mimořádnou úlohu v dějinách spásy. Jak bychom mohli nezamířit, alespoň v duchu, do země, jíž před dvěma tisíci lety procházel Pán? Tam se “Slovo stalo tělem” (1 Jan 1,14) a prospívalo “moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí” (Lk 2,52); tam Ježíš obcházel “všechna města i vesnice a hlásal radostnou zvěst o Božím království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu” (Mt 9,35); tam dovedl k naplnění poslání svěřené Otcem (srov. Jan 19,30) a vylil Ducha svatého na rodící se církev (srov. Jan 20,22). Také já se chci vydat právě v postní době roku 2000 jako poutník do Pánovy země, k pramenům naší víry, abych tam oslavil dvoutisící výročí vtělení. Každého křesťana vybízím, aby mne na této cestě doprovázel modlitbou, až budu na jednotlivých etapách pouti prosit o odpuštění a usmíření pro děti církve a pro celé lidstvo.

5. Cesta obrácení vede k usmíření s Bohem a k plnému prožívání nového života v Kristu. Je to život víry, naděje a lásky. Tyto tři “teologální” ctnosti – jak je nazýváme, protože se vztahují bezprostředně k Bohu a jeho tajemství – jsme prohloubili během tříleté přípravy na Velké jubileum. Oslava Svatého roku nyní od každého křesťana vyžaduje, aby tyto ctnosti žil co možná nejplněji a vědomě. Milost Jubilea nás vede především k obnovení osobní víry. Ta spočívá v přilnutí ke zvěstování velikonočního tajemství, skrze něž věřící vyznává, že mu je v ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Kristu dána spása; každodenně odevzdává Kristu svůj život, přijímá, co mu Pán uděluje, s jistotou, že ho Bůh miluje. Víra je “ano” člověka Bohu, jeho “Amen”. Příkladnou postavou věřícího je pro židy, křesťany a muslimy Abrahám: s důvěrou v příslib následuje Boží hlas, jenž jej vede po neznámých stezkách. Víra pomáhá objevovat znamení láskyplné Boží přítomnosti ve stvoření, v lidech, dějinných událostech a především v Kristově díle a poselství. Vede člověka k tomu, aby hleděl za své vlastní hranice, za to, co se pouze jeví jeho zraku, k oblasti, která přesahuje jeho život a kde se odhaluje tajemství Boží lásky ke každému tvorů. Milostí Jubilea nás Pán také vybízí,

abychom posílili svou naději. V Kristu je totiž vykoupen i sám čas a otevírá se perspektivě nekonečné radosti a plného společenství s Bohem. Čas křesťana se vyznačuje očekáváním věčné svatební hostiny, každodenně předjímané hostinou eucharistickou. K této hostině upírají zrak Duch i nevěsta a volají: “Přijď!” (srov. Zj 22,17), posilující tak naději, jež osvobozuje čas od pouhého opakování a dává mu jeho skutečný smysl. Díky ctnosti naděje podává křesťan svědectví o tom, že přes všechno zlo a všechna omezení v sobě dějiny nesou výhonek dobra, jemuž dá Pán rozkvést k plnosti. Křesťan proto hledí do nového tisíciletí beze strachu a přijímá výzvy a očekávání budoucnosti s důvěřivou jistotou zrozenou z víry v Pánův příslib. Jubileem nás Pán konečně také žádá, abychom znovu rozžehli svou lásku. Království, jež Kristus zjeví v plné záři na konci časů, je již přítomné tam, kde lidé žijí podle Boží vůle. Církev je povolána, aby svědčila o společenství, pokoji a lásce, jež jsou znameními Království. Při plnění tohoto poslání křesťanské společenství ví, že víra bez skutků je mrtvá (srov. Jak 2,17). Skrze lásku zviditelňuje křesťan lásku Boží k lidem, jež byla zjevena v Kristu a činí viditelnou Boží přítomnost ve světě “až do konce časů”. Láska pro křesťana neznamena jen gesto nebo ideál, ale je jakýmsi pokračováním přítomnosti Krista, jenž daruje sám sebe. V postní době jsou všichni – bohatí i chudí – vybízeni k tomu, aby zpřítomňovali Kristovu lásku velkodušnými skutky lásky. Naše láska je v tomto jubilejním roce vyzývána zejména k tomu, aby projevovala lásku Kristovu k bratřím, jimž se nedostává prostředků k obživě, kteří jsou obětí hladu, násilí a nespravedlnosti. Tímto způsobem dnes můžeme uskutečňovat požadavky osvobození a bratrství obsažené již ve Starém zákoně, které nám slavení Svatého roku znovu předkládá. Původní židovský jubilejní rok totiž vyžadoval osvobození otroků, vrácení dluhů, pomoc chudým. Dnes je řada lidí zasažena novou formou otroctví a dramatičtější podobou chudoby, zejména v zemích takzvaného Třetího světa. Je to bolestné a zoufalé volání, které se musí setkat s citem a ochotou všech, kdo se vydávají na jubilejní pouť. Jak bychom mohli prosit o milost Jubilea, jestliže jsme sami necitliví k potřebám chudých, jestliže se jim nesnažíme zajistit všechny prostředky nutné k důstojnému životu. Kéž se počínající tisíciletí stane dobou, v níž bude konečně vyslyšen a bratrsky přijat hlas tolika lidí, našich bratří, kteří nemají ani to nejnutnější k životu. Přeji si, aby se křesťané na všech úrovních stali iniciátory konkrétních podnětů zaměřených na zajištění spravedlivého rozdělování zdrojů a na celkový rozvoj každého člověka.

6. “Budu s vámi až do konce časů.” Tato Ježíšova slova nás ubezpečují, že při zvěstování a žití evangelia lásky nejsme sami. I v postní době roku 2000 nás vybízí, abychom se navrátili k Otci, jenž nás očekává s otevřenou náručí, aby nás proměnil v živá a působivá znamení jeho milosrdné lásky. Marii, Matce všech trpících a Matce božského milosrdenství, svěřme své záměry a předsevzetí. Ať je nám jasnou hvězdou na cestě novým tisíciletím. S tímto přáním vyprošuji všem požehnání jediného a trojjediného Boha, počátku a konce všech věcí, k němuž se “až do konce časů” pozvedá zpěv díky a chval:

“Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože Otče všemohoucí, v jednotě Ducha svatého po všechny věky věků. Amen.”

Jan Pavel II.

Castel Gandolfo 21. září 1999